

„Messingjens“

ved

Søren Haugstrup Jensen.

'dʲi.æd̥ə t0 ɾas '0ssdɾob ɟat, ɔ fə'tāl dən 'hʲi'ə hʲis'd̥ə.ɟi: |
s0m a 'no sɟu fə'te'i ɟə: de w0 i 'krʲj'əns 'ti', da dʲi 'hʲi'ə
'eŋ'ts,mæn' haɟ ɟo'ə de 'hʲi'ə ɟr0mə sbe'taɟt i ɟsɛn'hæ's'n, 3
s0 m0d ɟa da 'hæ'l it ɟtʲɪs i 'r0s', fɔ 'læqs,man'n 'kām ɔ
d̥r0s mə 'u'ɟ p0 sɛ'sj0'nən, ɔ 'dʲi.ə bl0s a 't0: te dʲi 'h0sns 5
'hæɟsd,folk, ɔ a 'la'ə bā.d̥ə ɔ 'rʲi: ɔ hoɟ f0ɟ e,ɟel; mæn
a fək 'sʲet' eŋn 'h0ɟ, fə a sɟu 'sæɟ wəs: dʲi 'slā'ə ɟon.s i 7
'fʲreɟs,tʲi.ə, fə ɟu'ə'ti' te dæ' 'krʲj'q, s0' dʲi 'ræɟ' te vʲi sɟa
ɟ0 de 'slæm' ve dm. i 'fʲreɟ'ən s0 'r0'ə 'dʲi fɔ 'w0s, mæn
i 'krʲj'q'ən s0 'r0'ə 'vʲi fə 'dæm — sʲi de' n 'f0sɟət. — a haɟ
n ɟs'ə 'maɟɟs'əs 'mæm'ə 'u'ɟ te ɟɟs.0ln, ɔ 'mʲi'ə fɛɟ a
'sæ'nən 'hɛm'fræ', ɔ 'de ɟw eŋn 'sgā'²) ve 'ham d̥z sɟu 'læ'ə
mæ, ɔ 'a k0m 'te'ə sd0' 'h0sd bā.d̥ə fə 'ham ɔ f' ɔɟi'si'.m.
s0 sæɟə '0nəɔɟi'si'.m 'tem' ən ɟa0', a haɟ 'ɟi' ham n 'p0t's
ɔ d̥ pə 'w0sd̥ə — fə han w0 'ɟɟsd sɟa' sæɟ wəs — 'h0'ə,
sæɟ'ə han, 'kɛn'ə 'd0 'mæsn,ɟens? — 'de w0 ɟit ɟ0d 'ā'nt,
s0' a, 'de' d̥n 'bæɟst ve 'hʲi'z̥tə rɛɟs'mended. « 'n0, « 's0'
han ɟʲjen, 'watɾob, d̥z 'rʲi'ə ham, ə bl0sn 'sɟɟ', ɔ han 'dʲɟ'ə
w0l ɟsɟ. — 'ɟ0'ə de kə 'ɟot ɾæ', « 's0' a. »vət 'd0 ɟa

¹) Blicher: baanng. ²) B.: Uhn.

'gð' a, man. de sð0j 'got te 've ham, mæn de wa' n 'sga'væ¹)
 'hun', fæ vj ku it ,wat ,f0 'de, te vj ku 'e'j. mæn sð wa' d
 ,jæn' w 'dæd'ln — han haj ,sæj.s æ 'de 'sta's — æ 'hen ku
 a 'riti²) ,got 'tj, æ 'h0n ku æ ,got 'tj. 'mæ fæ ,den' ,sa(q)s²)
 'sgyl', æ 'h0n 'ga' mæ' d 'got 'eg'sdra,fs'æ³) dæn 'sü'm ,aðn
 æ 'da0'n ,ædæ — fæ vj 'to '0s'æ ,ðj'æ — ,sð wv h0n e'no'
 gæ'sæ⁵) 'vem'æ, æ h0n ,vest 'âtæ de 'gæ'æ, h0n vjt 'göm'æ.
 dæn 'â'n 'ms.0n, 'fa' vj t0 æ'sdæj, sð kôm h0n 'u'j 'tem'æ j
 'sdät'n, hæ' a sð0j æ 'sdre'qld. 'ras!æ ,sø' h0n, 'no t0 ,do
 'ræk⁶) , æ ,sð fo 'vj.st 'it hj'nân æ 'si' ,mj'æ.æ — ,de ku 'by'
 sæ,æ ,sæj'æ a. — 'næ'j,æ ,sø' h0n, æ ,do ka 'mø.s. det 'lys',
 ,hæls do ka ,fo dæ' n hææst dæ'ru'j.æ — 've' do hæ,æ ,sæj'æ
 a, 'ændn a 'lös'æ hæls a ,dy'æ, ,sð 'fo'æ a 'e'nn 'hææst,
 ,hjsms'ti' te 'do it væt 'væ' d, hæls!æ — ,guj 'bæj'æ d,æ
 ,sæj'e h0n, æ a fo 'âtæ 't0s ,te' d 0s mj(n) 'mü'æ, æ 'knæb næy
 0s mj(n) 'fä'æ, fæ ,dj hä ,sid n 'â'n ,u'j 'tem'æ.æ — 'hæls,æ
 ,sæj'æ a, æ' d det 'atv0, te ,do vl ta 'en' 'tem'æ, sð 'ven't⁷)
 ed 'sdøk⁸) 'ædæ mæ, æ 'si' om a kômæ te,bä'q. a 'fo'æ 'snä't⁹)
 mj 'að,sgæ'j, æ mj 'fä'æ's 'go'æ, æ ,sð sga vj 'gysd wos, ,næ'æ'ti'
 te 'do vl ,ræn¹⁰) 'hj'æ fræ', æ ,föts 'mæm'æ te met 'hem'.æ —
 sð ,t0 h0n mæ om 'hal.sæn æ 'kø.sæd mæ, æ 'græ'j ed ,bedæ'kø'n
 æ rænt 'u'j'jæn. — 'mæs'jens 'so' ædæ hen, æ ,a t0 'saj'æl
 æ 'bj'sæt po ham, æ 're'j mj 'væj mæ dj 'anæ. — de wv n
 'sð'æ ti' fæw'æ:s, ,sømti 'fæk vj ,n0'j æ 'e'j, æ ,sømti 'it;
 mæn a 'djet e'ljv,al'æ met brf. — ,næ'æ'ti' te a 'haj — mæ
 jens; æ 'ti' ,næ'æ' vj kôm j ,kæ'ti'æ, sð 'sð'ad a 'fösd fæ 'ham
 mæ 'hagæls æ mæ 'has.æ, æ mæ, hæ' hæls ku 'rej'te ham,
 ,sømti 'ross æ ,sømti 'byq', æ ,sømti 'hæ'j, sðm de ku 'træf
 sð. — vj drös 'tânt¹¹) 'hæn', æ ,væ'j 'âtæ hæ' vj 'wa; mæn
 'krij', 'de ,mæ.igæd¹²) a 'it te. 'tânt 0m ,læn' fæk vj 'ä'ædra
 'te'æ drys 'hem',aj. — 'hæls haj it wv 'mø'æ 0s mj(n)

15

15

1.

15

16

18

¹) B.: pihnwon. ²) B.: retten. ³) B.: faa den Sag. ⁴) B.: Nøsfoer. ⁵) B.: bejr. ⁶) B.: hen. ⁷) B.: bih. ⁸) B.: Stød. ⁹) B.: raa. ¹⁰) B.: ræmm. ¹¹) B.: astej. ¹²) B.: faanam.

'tanga po 'hjáta 'ma:asən. da: 'no 'kām so 'næ'a, te a ku
 'si: hənə bəj, so 'rj: a a 'hæn' te wə 'rj:d,mæj:sdə, ɔ fə'kla:ad
 ham, hēdan de wə 'gθn ,mæ 'dʒ: a 'sʒst, ɔ 'ha vj haj i'ajt'),
 ɔ bəj ham so m fə'tθs 'te'a ta 'pʒqən mæ. »mæsn,jens,«
 sθ a, »ka ,gət 'bæ'a wos 'beqə ,təw', ɔ a 'vej han 'gö: d
 mæ' n 'gs:a 'vilj. — 'rj:d,mæj:sdə:n 'smē:l, ɔ sθ²⁾: »do. n
 'hælvədəs 'ka:i! mæn hēdan vjł do kāmə 'gət fra 'de
 'pʒqə,tysə'ri? dʒi 'kāmə 'nək 'sdrags 'bæ'q,æftə a ɔ ,tə'a
 hənə 'fra dæj, ɔ do 'fā'a ən 's,ləpə — 'jæj kan 'eyz 'rejə
 dæj. — »de hā ,en 'nθ',« ,sæj'a a, »hθn sga ,ha mʒi 'sðāt-
 ,klæj'a 'po', so kə də 'en 'kən,hən, ɔ ,a sæjə ,tem'i ,kamə-
 'rā:də³⁾, ɔ hæm' də 'sbθ'a: te ,de wə n 'syq' ,dra'gə:n θs
 dʒi 'fynsg, te ,də wə blōsn 'teqən ,dʒ: a i 'bəj'n. — »la 'gā!
 dʒn 'gas,tys'!« ,sæj'a han: »jæj sga 'sæl' 'ta'tə mæ(i)
 'sθ:fən, ɔ ,fā ,sə 'hans 'menə; mæn jæj sga 'nək ti. sðetə
 mæ(i) dʒt 'pus, ɔ 'bjlə ham 'en', at 'mæsn,jens a ,mæj'li'dən-
 ,hēj 'sæl' haj fə'tar't at fā dn 'sy'qə ,dra'gə:n pā 'rəg'θn.«
 — de ,gig no sθ 'āl',sam't sθm de 'sgst. vj ræj 'en' te
 ,bəj'n, ɔ dʒ: a 'sðθj dʒi 'sds'a ɔ dʒi 'smo: 'u:j.ən fə 'pə't ɔ 'da: a
 'fə'a ,by wos 'wai,kəmn. a 'sgdəd ædə 'hælə — jθs(')! hθn
 'wa də ,dā 'ræ'lə 'nək, ɔ ,dā hθn fəj 'ys pom'a, ɔ a tət mʒi
 'pa,i:asg 'hæls ,hən, ,dā 'gten.set hθn θsə 'hʒ:ətə hən 'anf
 ,sæj,d, 'sθmoom ,hθn sgu haj wə 'u:j ɔ fæjst 'pʒqə, sθm dʒi
 'hā' te 'mθn'hæ'l⁴⁾.

a 'tθ'i sm 'en,tən'; ɔ ,a sθ go'daθ' 'bā.də te dʒi 'gaməl
 ɔ te dʒi 'θr'; mæn a gθ ,en 'fəsget. da vj haj 'fāt wə 'næd-
 ,θs'a⁵⁾ (de wə it 'ā'nən 'bθq'wej'grə'i, ɔ dʒi wə 'ren', ɔ də wə
 it 'ā'nən nθj ,sələ 'blā,su'a 'mjæjg ɔ 'deb dəm ,i'), so gig
 a 'u:j ɔ ,fə 'θs' — ed stək 'brθ' haj a tēsd 'u:j ,θs 'sgofən
 də 'en' ,snə 'sgysən. — 'jens 'rj:məd, da han 'so' mə ɔ
 'tθsdət de ,hʒ'a 'brö'. »no sʒə do 'ha de 'hʒ:a fə'rʒjən dʒi

1) B.: isinn. 2) Ritmesterens tale gengives, som man vilde
 gengive »fint« sprog i Kolt sogn. 3) yngre: ,kamə'ra'tə. 4) B.:
 seje faar et Mundsprog. 5) B.: Nætter.

ra'sjo'n, « sþ a 'te ham, »ka do 'sɔ sðo 're ɔ 'bærə 'jæn'
'te fə'rɛjən 'mæ? « — »h0h0h0h0h0h0h0!« sþ han. — »de'ə
'0'ə ,nək, « sþ a, »do sɣa it kəm te' ɔ fə'try' d. « — 'jde-
'sā'm ,kām 'hæłə. h0n wɔ bā.də 'glaj ɔ 'sɔ.ɔns; ,sɔ 'smel
h0n, ɔ ,sɔ 'græ'j h0n, ɔ 'sɔmti ,beqə 'dʒ'əl pɔ 'jæn' ,gāŋ.
'no te de sɣu væ 'atvθ mæ ,dæn [her Rømning], 'no blös
h0n' d 'bedə ,k0n 'fam'l 're' d'. — »de' ə e'li's,at'ə mj fə'ræł'ə
ɔ de' mj 'fɔ',go'ə a sɣɔ 'ātə 'sɪ' j mɪn 'f'da'θ ,mɪ'ə, a sɣa 'u'j
,mæł 'fræmət, ɔ 'hā' ,kons 'jæn' 'jæn'tə ,ræn. 'ras, 'ras!
vəl do vɔ 'gɔ'ə vəm'ə? « — »do ka 'sɪ', « sþ a, »'hɛjən a ,f
m0j 'jens, e'li's,at'ə han ə kons n 'u,mærlən: a dʒ'ətə mj
'sɪst ,m0nʃət 'brɔ'p' 'mæ ham — hɔ'dan sɣu a ,n0sə,tɪ'ə blɪs
'sləm' ve 'dæ? « — »mæn 'hɛjən sɣa' 'slɛb ,hɛ'fræ? « sþ
h0n sɔ. — »de 'hā' a be'ten't, « sþ a: »de sɣɔ 'eɪn 'fā' a
ha. « sɔ 'flɔjəd a hen mj 'sdā'j ,klæj'ə: 'lur, ɔ 'kɪdɪ, ɔ de 'hɪ'ətə,
ed pə 'hɛ.0sə 'ɔ' d pə 'sɣ0s', ɔ ,baj' hen g0 'en' j 'hær ,bæ'ɪ'ɔ d,
ɔ træg'ɔ) '0s henə 'wɪn 'klæj'ə, ɔ j 'mɪ'n. 'dem h0n wɔ ,træg'əd
'0s' sɣu h0n sɔ kɪl. j 'sɔ'ə'n, dɪ wɔ 'dʒ'ə 'tət ve 'go'ən, fə'de
te dʒi ku 'tr0s' te h0n haj 'dr0s.nət sɔ 'sɪ'el'. sɔ ,k'ten a
hen əsɪ n 'dɔgtɪ 'knæ's'ls'ba'at '0s'ɔ henə ,m0n'. 'den haj a
'tas'əd 0s dʒi 'u'j'ə ,æ.nə 0s 'jensəs 'maŋ.k. de 'grɪnt h0n
'0s'. »'go' n0, « sþ a, »'hæ'n' 0s 'ræj'ən 'nɑ' pɔ, te do kəmə
te 'den' 'bɔj', dɪ 'lɔq'ɔ 'hɪ'ə en mɪł's'væj ,hɛ'fræ'. 'sɔ ka do
go 'en' j 'kr0s'əd ɔ 'blɪs te vɪ ,kəm'ə, ɔ 'de sɣa it wā' a
'tæŋ. mæn do sɣa bæ dæ 'aj, s0m do wɔ 'mɔj' 'mæ,t0'ɔ). «
'n0,da: h0n 'go' sɔm a 'haj ta'ə) hen. ed pə 'sdo'n ædɪ, 'sā'n
j 'da0.nɛŋən'), sɔ 'nslɪd') æsɣa'drɔ'f'nən 0s'. da vɪ kəm te de
'hɪ'ə 'kr0s'ɔ, ɔ g0 'hāłt, 'kām h0n 'ritɪ ,nək 'sdas.m') 'wɪ,
ɔ ,baj' əm 'ed 'jæn' '0s' wɔs rɪł ta hen 'ɔp. »'ha 'sɣā' do? «
sþ a. — »a' 're'n sɣɪt, « sþ h0n, »a ku 'it 'go' 'læŋə. « —
a 'sɔ' pɔ 'rɪd ,mæj'sdɪ.ən, ɔ sbu əm 'te'la'j'əts. — »ja'væl, «

h

h

h

h

1) B.: hwaws i ed. 2) B.: draw. 3) B.: þwewunnen. 4) B.:
unneviust. 5) også: 'da0.leŋən. B.: Dawskjaret. 6) B.: pillred.
7) B.: staglend.

-so. dial.

S. A. no. stagle slabe foddere of kralled

glos

↑
w

,sø' han; »mæn ho 'sa'dn vjt do so 'ha 'henz — do 've'j
nok?« — »de hä 'eyn 'nø'j,« ,sø' a, »a 'w0wä 'mäsn,jens.«
— »nø, 'nø!« ,sø' han, »de fä 'jens o 'do 'e'näs 'om'.« —
»vj' a 'jens 'älä're,« ,sø' a: o so wo 'den 'snag fä'bē.

mj kamä'rä'do j [Plotongen] 'so' 'po dn 'hj'ä bedä dra-
'go'n mä 'de 'sdu'ä 'sqwq', o 'grjnt tet 0s' ham; mäen 'hælis
'snaget dj it 'te ham, fä dj 'tr0s.d, te han w0 'syq'.

'n0! de it 'wä' o gö so 'mø'j' wj 0s¹⁾ de 'hj'ä værgä'vj'.
vj käm 'göt 'hem', o vj lät 'lyss 'fä²⁾ wos po 'præ'k,sds'0f'n,
o vj hölt 'brö'ch de 'snä'ast vj 'ku, o — 'mäen de' 'san':
a haj 'snä'ä 'gläm't o fä'tet, 'hsj'än te de 'si'n gjg mä
'mäsn,jens. da vj käm te 'häsns so haj han äsä 'ui,tent,
o blös 'söl' mä n0sä ,anö 'ui,sædä.ä. a fäst ham, e'lis,at'ä
han käst 'wat 'mø'j. mäen a sø 'te ham: »mäsn,jens!« ,sø'
a, »ä0,t 'ha da, o 'pläj. da o 'he'q om. da³⁾ po dj 'gaml
'dä'0, 'de hä do fä'tent⁴⁾.« — »'h0h0h0!« ,sø' han; 'de 'h0säd
han. a be'drä'0d ham 'hæl' it: a haj ham po 'sqg.n 'o'ä,
o han haj 'bvä'ä 'dä'0 en a haj 'sjel', fä han be'sdett 'slæd
'it änt en a 're'j po ham n 'gän' i'mäl' te 'be'j'n⁵⁾, o j
'so',ti'n⁶⁾ o j 'hösdn ku han 'gö ed 'bē'ä i'mäl'sd0'n⁷⁾. —
mäen vj kə 'it 'lös' te 'e'vj 'ti'. — 'jens mot äsä a'sdej. —
a haj 'n'gän' w0 'hem' 'frä' n fj 'dä'0, o da' 'käm i 'gö'an,
w0 d1 'it n 'lös.n 'menäs'g o 'si' härgän 'o'p hälä 'ni'ä,
'ä'nän mj 'gamät 'mu'ä, da sd0j ä 'ro'ä⁸⁾ i 'grö'n po
'jt 'sdw'ä'ä⁹⁾. »jus 'fre'j!« ,sø' a, »hs'dan a'd 'fat? 'hs'
'äl dj 'anä?« — »dj'ä 'w i 't0sdn ve 'mäsn,jens,« ,sø' h0n,
»fä han vät 'te' o 'sdösd.« a gjg dä'rä'j. dj 'sd0j 'äm. ham
bä.dä 'hælä o 'beqä w0 'b0'n, o 'käl'n o 'pj'qän, o 'jens to
j'mät dm po sj 'si'. »de' nok 'sgjt 'mäds,« ,sø' a. han
'lædäd set 'h0'j, o 'so' so 'ns'ön¹⁰⁾ 'tem'ä, o 's0gäd, o 't0
'h0'jät 'nj'ä j'jen, 'sdrægäd sjn 'bj'än o 'dy'ä. — »'hælä!«

↑
j

ei

¹⁾ B.: vidt aa bredt a. ²⁾ B.: ætte. ³⁾ B.: hedh Dæ. ⁴⁾ B.: faaskylt. ⁵⁾ B.: Kjøvstajen. ⁶⁾ B.: Sæhti. ⁷⁾ B.: ivessomda. ⁸⁾ B.:ragt. ⁹⁾ B.: Skaastienen. ¹⁰⁾ eller: 'nol'ä. B.: naalle.

,sø' a, >han sgu' n'da be'grasas let 'hæ'jələ; a rī 'it 'træk
 'kjōs'in Ńs ham fə ātə de; ɔ han sgu 'jo'as i 'ka'go'an.
 fə ,a rī 'hærgən ha 'sicy'n Ń 'hun' tē'ə 'snā'q i hām. —
 'sə kōm han da əsə 'tē'w tēq ənə dən 'sɪ'ə 'at'l, sōm mī
 'fā'ə ha'j 'ps.ωjəd'). — 'hæ,gān' a 'sī'ə 'træ'əd, 'tæŋgə a pō
 'mæsn,jens. —

1) B.: stammed.

1 gode ind i en stamme